

POSTANOWIENIE

Dnia 30 lipca 2024 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Janusz Niczyporuk

w sprawie z powództwa B. spółka z ograniczoną odpowiedzialnością spółka komandytowa w S. przeciwko Bank Spółka Akcyjna w W.

o zapłatę

na skutek skargi kasacyjnej powoda od wyroku Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 26 maja 2021 r. sygn. VII AGa 654/20,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych w dniu 30 lipca 2024 r.,

wniosku strony powodowej o wyłączenie sędziego Sądu Najwyższego Ewy Stefańskiej od orzekania w sprawie sygn. akt II CSKP 2365/22,

odrzuca wniosek.

UZASADNIENIE

B. spółka z ograniczoną odpowiedzialnością spółka komandytowa z siedzibą w S. reprezentowana przez radcę prawnego M. J. oraz radcę prawnego M. B. (dalej: „Wnioskodawca” lub „B.”) wnioskiem z 23 kwietnia 2023 r. wniosła o wyłączenie od orzekania w sprawie toczącej się przed Sądem Najwyższym Izba Cywilna pod sygn. akt II CSKP 2365/22 sędziów Sądu Najwyższego Tomasza Szanciło, Krzysztofa Wesołowskiego oraz Ewę Stefańską.

W ocenie Wnioskodawcy SSN Ewa Stefańska niespełnienia wymogów niezawisłości i bezstronności, przez co argumentacja przedstawiona we wniosku sprowadza się do kwestii jej powołania na urząd sędziego Sądu Najwyższego

na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa ukształtowanej w trybie określonym przepisami ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 29 § 5 ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o Sądzie Najwyższym (tekst jedn. Dz. U. z 2024 r. poz. 622 z późn. zm.; dalej: ustawa o SN”) dopuszczalne jest badanie spełnienia przez sędziego Sądu Najwyższego lub sędziego delegowanego do pełnienia czynności sędziowskich w Sądzie Najwyższym wymogów niezawisłości i bezstronności z uwzględnieniem okoliczności towarzyszących jego powołaniu i jego postępowania po powołaniu, na wniosek uprawnionego, o którym mowa w § 7, jeżeli w okolicznościach danej sprawy może to doprowadzić do naruszenia standardu niezawisłości lub bezstronności, mającego wpływ na wynik sprawy z uwzględnieniem okoliczności dotyczących uprawnionego oraz charakteru sprawy. Zgodnie z art. 29 § 9 ustawy o SN, aby wniosek o zbadanie ww. wymogów czynił zadość wymaganiom przewidzianym dla pisma procesowego, a ponadto zawierał:

- 1) żądanie stwierdzenia, że w danej sprawie zachodzą przesłanki, o których mowa w § 5;
- 2) przytoczenie okoliczności uzasadniających żądanie wraz z dowodami na ich poparcie.

Natomiast stosownie do art. 29 § 10 ustawy o SN wniosek niespełniający wymagań, o których mowa w § 9, podlega odrzuceniu bez wezwania do usunięcia braków formalnych. Odrzuceniu podlega również wniosek złożony po upływie terminu albo z innych przyczyn niedopuszczalny.

Wniosek B. nie czyni zadość tym wymaganiom. Wprawdzie we wniosku wskazano na okoliczności towarzyszące powołaniu Sędziego Sądu Najwyższego Ewy Stefańskiej na ten urząd, ale nie odniesiono się we właściwy sposób do postępowania sędziego po powołaniu, co stanowi podstawę do odrzucenia wniosku. We wniosku nie wskazano również, że ze względu na charakter sprawy i okoliczności związane z powołaniem sugerowany deficyt niezawisłości

czy bezstronności sędziego może wywrzeć jakikolwiek wpływ na wynik tej sprawy. Wnioskodawca nie wskazał bowiem, jak w okolicznościach sprawy o sygn. II CSKP 2365/22 ewentualne naruszenie standardu niezawisłości lub bezstronności związane z powołaniem na urząd sędziego i późniejszym postępowaniem sędziego mogłoby wpływać na jej wynik (przy uwzględnieniu okoliczności dotyczących uprawnionego oraz charakteru sprawy). W tym zakresie ograniczono się do wskazania, że sędzia został przedstawiony Prezydentowi Rzeczypospolitej z wnioskiem o powołanie do pełnienia urzędu na stanowisku sędziego Sądu Najwyższego uchwałą, która została podjęta przez Krajową Radę Sądownictwa w składzie ukształtowanym w oparciu o przepisy ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2018 r. poz. 3).

Wnioskodawca zatem nie sprecyzował okoliczności, które mogłyby wywrzeć wpływ w sposób bezpośredni na brak spełnienia wymogów niezawisłości i bezstronności, a we wniosku skupił się na kwestii powołania Sędziego Sądu Najwyższego Ewę Stefańską na ten urząd, co jest niewystarczające do uznania wniosku za spełniający ustawowe wymogi. Wskazane okoliczności towarzyszące powołaniu sędziego mają bowiem charakter ogólny i mogłyby oddziaływać na ocenę dochowania standardu niezawisłości i bezstronności w każdej sprawie rozpatrywanej przez sędziego, co w oczywisty sposób nie odpowiada założeniom ustawodawcy.

Należy zaaprobować stanowisko zawarte w postanowieniu Sądu Najwyższego z 23 lutego 2023 r., I ZB 44/22, że przez okoliczności towarzyszące powołaniu sędziego na tle art. 29 § 5 ustawy o SN należy rozumieć nie okoliczności o charakterze generalnym, odwołujące się do systemowych rozwiązań procesu powoływania sędziów (a zatem w istocie okoliczności dotyczące sposobu ich powołania), lecz indywidualne okoliczności powołania, odnoszące się do konkretnego sędziego objętego wnioskiem o przeprowadzenie tzw. testu niezawisłości i bezstronności. Podobne stanowisko zajął Naczelny Sąd Administracyjny, który w postanowieniu z 14 lutego 2023 r., I FSK 2040/22, wskazał, że przy ocenie zachowania standardu niezawisłości i bezstronności nie można oprzeć się jedynie na okolicznościach towarzyszących powołaniu

sędziego. Tym samym podważenie niezawisłości lub bezstronności sędziego nie może opierać się jedynie na stwierdzeniu, że sędzia został powołany na wniosek KRS ukształtowanej przepisami ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. Konieczne jest skonkretyzowanie, jakie okoliczności towarzyszące powołaniu konkretnego sędziego, a także występujące po jego powołaniu oraz mające ścisły związek z jego osobą i osobą wnioskodawcy mogą wpływać na brak bezstronności i niezawisłości sędziego w danej sprawie (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z 14 czerwca 2023 r., III CB 16/23).

Analiza przedmiotowego wniosku uzasadnia twierdzenie, że w odniesieniu do wskazanego w art. 29 § 5 w zw. z § 9 ustawy o SN wymogu okoliczności towarzyszących powołaniu sędziego, nie opiera się on w istocie na indywidualnych okolicznościach powołania sędziego Ewy Stefańskiej na urząd sędziego Sądu Najwyższego, lecz koncentruje się na występującej - zdaniem Wnioskodawcy - systemowej nieprawidłowości powoływania sędziów, której upatruje on w ukształtowaniu Krajowej Rady Sądownictwa na podstawie ustawy z 8 grudnia 2017 r. Tego rodzaju abstrakcyjnie sformułowane zarzuty nie mogą odnieść skutku w postępowaniu toczącym się na podstawie art. 29 § 5 i n. ustawy o SN, gdyż celem tej instytucji nie jest umożliwienie kwestionowania przewidzianego przez ustawodawcę systemu powoływania sędziów, ale ocena indywidualnych okoliczności dotyczących powołania konkretnego sędziego oraz jego zachowania po powołaniu, przy czym ocena ta powinna nastąpić w kontekście konkretnej sprawy.

Powyższe zaniechania świadczą o niedochowaniu przez uczestniczkę wymagań z art. 29 § 9 pkt 2 ustawy o SN. Brak ten ma, zgodnie z art. 29 § 10 ustawy o SN, charakter nieusuwalny i musi skutkować odrzuceniem wniosku.

Mając powyższe na uwadze, Sąd Najwyższy orzekł, jak w sentencji postanowienia.

[SOP]

[ał]

